

25.9.2022

Harjoitteluraportti Stadin AO

- Harjoittelun 3. viikko Suoritin ammatillisen erityispedagogiikan kaksi ensimmäistä harjoitteluviikkoa omassa organisaatiossani Careeriassa seuraten ensimmäisen viikon yksikköni erityisestä tuesta vastaavan opettajan Marjo Kullbergin työtä keväällä 2022 ja elokuussa 2022 ottamalla osaa TUVA-koulutukseen. Harjoittelun kolmas viikko toteutui Stadin ammattiopistossa. Oli virkistävää ja silmiä avaavaa käydä seuraamassa toisessa oppilaitosessa erityisestä tuesta vastaavan opettajan toimintaa. Paitsi että tein huomioita erityispedagogiikkaan liittyen näin paljon muutakin. Koska pääsen vain harvoin yhtään minnekään omasta oppilaitoksestani, pidän opettajani Seija Eskolan ehdotusta kolmannen harjoitteluviikon suorittamisesta toisessa organisaatiossa onnistuneena. Edupolin aikainen entinen kollegani Katja Grek, joka toimii Stadin AO:ssa erityisestä tuesta vastaavana opettajana, otti minut hyvin vastaan ja järjesti niin, että pääsin kuulemaan ja seuraamaan hänen työtään mahdollisimman avoimesti.
- Stadin AO Stadin ammattiopisto (myöhemmin AO) on valtava oppilaitos. Se on Suomen suurin ammatillista peruskoulutusta, täydennyskoulutusta, oppisopimuskoulutusta ja nivelvaiheen opetusta järjestävä oppilaitos, jossa opiskelee lähes 17000 opiskelijaa 14 toimipaikassa. Stadin AO:ssa voi opiskella lähes 30 tutkintoa ja hankkia osaamista yli 50 ammattiin. Vuonna 2026 valmistuu Helsingin Rohupeltoon uusi iso campus-alue, jonne suuri osa tutkinnoista muuttaa. Vain osa jää vanhoihin tiloihin. Näin Helsingin kaupungilta tulee vapautumaan paljon opetustiloja 2020-luvulla.
- TVT-yksikkö Stadin AO:ssa Tein harjoitteluni Stadin AO:n TVT-yksikössä (Tieto- ja viestintätekniikka) Helsingin Vallilassa Sturenkadulla. Vaikutuini siitä, että Stadin AO:lla on meneillään koulutusta kaikkiin Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon tutkintonimikkeisiin liittyen: hyvinvointiteknologia-asentaja, elektroniikka-asentaja, tietoverkkoasentaja, IT-tukihenkilö ja ohjelmistokehittäjä. Opiskelijoita campus 5:llä, johon kuuluvat Sturenkatu ja hattulantie, on 2594. Heistä Sturenkadulla opiskelee 1667. TVT-yksikössä on 370 opiskelijaa, joista 67:llä on erityisen tuen päätös. Pienellä laskutoimituksella voidaan todeta, että erityisen tuen päätöksiä on noin 18 %. Stadin AO:n tavoite on, että opetusryhmissä olisi maksimissaan 20 % opiskelijoita, joilla on erityisen tuen päätös. Opettajia yksikössä on 16, joista yksi oli pidemmällä vapaalla. Erityisestä tuesta vastaavia opettajia campus 5:llä on kuusi. Katja Grek toimii TVT-yksikön erityisestä tuesta vastaavana opettajana. Hänen sijaisenaan Katjan lukuloman aikana kuluvan vuoden loka- ja marraskuun aikana on Maija Kivimaa, joka on luokkatoverini JAMK:n opiskelijan tiimoilta.

Pohdintaa: Kirjassa Ohjaus ja erityisopetus oppijoiden tukena todetaan, että yhteiskunnan sivistyneisyyden ja kehittyneisyyden perinteisenä kriteerinä on pidetty sitä, miten se kohtelee heikoimmassa asemassa olevia kansalaisiaan. Kun tarkastelen takaisinpäin menneitä vuosia, väitän, että koko ajan on menty kohti parempia aikoja, mitä tulee erityiseen tukeen. Äitini toimi aikoinaan apukoulun opettajana. Koulu kulki tällaisella nimellä. Hän sai paikan, kun muutimme uudelle paikkakunnalle eikä kukaan muu opettaja ollut hakenut paikkaa. Mielestäni yksikössäni TVT-koulutuksen osalta on tapahduttava sellainen muutos, että opiskelijoiden, niin nuorten kuin aikuisten, päivä-, ilta-, oppisopimus- ja

25.9.2022

monimuotokoulutuksessa on saatavan erityistä tukea niin tarrvitessa. Siksi nyt on aika toimia. Stadin AO:ssa näin mm. Pajatoimintaa. Olen tyytyväinen, kun pääsin konemaan ja näkemään, koska se vahvisti näkemystäni.

Katjan työnkuva

Parhaiten erityisestä tuesta vastaavan opettajan arkeen pääsee kiinni seuraamalla hänen työtään. Katjankin työtä viitoittavat lait (laki ammatillisesta koulutuksesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170531>) aivan kuten oman yksikköni Marjo Kullberg:n Careerissa. Opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten tai osaamistavoitteiden saavuttamiseksi. Katja kertoi, että he tekevät yhteistyötä yläkoulujen kanssa, jotta opiskelijoiden siirtyminen ammatillisiin opintoihin olisi mahdollisimman mutkatonta.

Syksyn alkaessa Katjan mukaan aikaa menee ei vain ensikertaisiin henkilökohtaistamissuunnitelmiin vaan myös pitkin syksyä käytäviin seurantalaverieihin, joissa mietitään erilaisia tukitoimia opiskelijoille, kun on havaittu tuen tarpeita opiskelijan käynnistyttyä toden teolla. Pääsin opiskelijan luvalla mukaan Katjan ja ensimmäisen vuosiluokan opiskelijan (oppivelvollinen) keskusteluun. Opiskelija ei ollut saapunut aiempaan keskusteluun, jossa olivat mukana Katjan lisäksi huoltajat. Katja päätti käydä keskustelun opiskelijan kanssa. Opiskelija oli kovin kiihtynyt eikä ollut tyytyväinen suomalaiseen koulujärjestelmään. Tämän hän antoi kuulua selvästi. Katja käytti taitavasti sanojaan eikä selvästikään ollut ensimmäistä kertaa mukana keskusteluissa. Hän pääsi opiskelijan kanssa yhteisymmärrykseen siitä, että opiskelijalle päätettiin lähteä tekemään erityisen tuen suunnitelmaa. Tätä oltiin jo alustettu aiemmin huoltajien kanssa. Lisäksi keskusteltiin hakemisesta erityisoppilaitokseen ensi keväänä. Pääsin myöhemmin kyseisen opiskelijan ryhmään oppitunnille. Kuivaltahan se oppitunnin toteutus toki näytti. Kaikki opetuksen mittarit täyttyivät. Vaan esimerkiksi tämä kyseinen opiskelija ei jaksanut väsymykseltään osallistua tehtävien tekemiseen. Opiskelijat olivat opettelemassa Word-tekstinkäsittelyn perusteita ja mm. tätä aihetta opiskelija oli kritisoinut Katjalle. Vertasin heti omassa mielessäni Stadin AO:n tuntia omaan toteutukseeni ja talletin mieleeni Stadin AO:n tunnelman.

Otin osaa harjoitteluni alkuvaiheessa Teams-palaverieihin, joissa opettajat, yksikön päällikkö ja erityisestä tuesta vastaava opettaja kävivät läpi jokaisen opiskelijan tilanteen. Careerissa on sama käytäntö sillä erotuksella, että opiskelijoita on vähemmän ja olemme silloin kaikki opettajat paikalla, kun opiskelijoita käydään läpi. Kuulemme silloin mm. Erityisestä tuesta vastaavan opettajan kommentit jokaisesta erityisen tuen päätöksellä opiskelevasta opiskelijasta. Minusta Careerian käytäntö on hyvä, koska silloin saadaan aikaan keskustelua ja ylipäättään tietoa vaihtuu. Stadin AO:ssa oli vain yksi vastuuopettaja paikalla Teamsissa eivätkä muut opettajat saaneet ikinä kuulla, mikä oli ryhmän opiskelijatilanne. Teamsissa olimme, koska campuksia on Stadin AO:ssa niin paljon. Minun piti siis mennä työpaikalle Vallilaan istumaan Teams-palaveriin ja niin piti Katjankin.

Yksi tärkeä osa koulutusta Stadin AO:ssa ovat pajat. Niihin on osallistuttava, vaikka ei olisikaan erityisen tuen päätöstä. Pajoissa työskennellään niin, että opiskelijat

25.9.2022

tekevät tehtäviään Google Classroomin kautta. Heillä on jokaisella tietty määrä tehtäviä, jotka on saatava valmiiksi kuluvan tutkinnonosan (Tieto- ja viestintätekniikan perustehtävät) aikana. Koska aion itse pystyttää pajan Careeriaan, seurasin ja otin osaa pajatyöskentelyyn. Katja osoitti minulle monta pajatuntia. Hän itse oli osan aikaa paikalla ja osan hän joutui viettämään puhelin- ja tavanomaisissa palaverissa. Pajassa oli opettaja, jolla oli substanssiosaaminen (koodaus) hallussa. Hän oli opiskellut alaa yliopistossa. Lisäksi pajan opettajalla oli hyvät ohjaustaidot. Hän vielä tämän lisäksi opettaa muutaman päivän viikossa. Pajan vetäjä ei siis ollut ohjaaja siinä mielessä kuin meillä Careeriassa on ollut luokassa opettajan apuna. Erityinen tuki näkyi siis siten, että pajoja oli järjestetty paljon ja ne olivat avoimia (ja myös pakollisia) kaikille opiskelijoille. En tiennyt, kenellä oli erityisen tuen päätös. Tämä tieto oli pajan opettajalla. Olin vaikuttunut, kun opiskelijoita, joista kaikki eivät toki olleet paikalla, ohjasi pajan ohjaaja ja erityisestä tuesta vastaava opettaja Katja Grek. Pajassa näin, kuinka opiskelijat saivat tukea substanssiin liittyvissä ongelmissa omien oppimisvalmiuksiensa puitteissa. Pajan opettaja tunsu opiskelijat ja osasi lähestyä heitä yksilöinä. Opiskelijat myös tiesivät, että töitä on tehtävä. Tämä ei toki aina onnistunut vaan opiskelijat saattoivat jäädä katsomaan viihteellisiä videoita kännykstä. Haluaisin luoda samantapaisen pajan Careeriaan. Minusta on hieman yllättävää, kuinka erilaisia käytännöt ovat eri oppilaitoksissa. Meillä ei ole pajaa eikä sellaisesta ole TVT-puolella Careeriassa keskusteltu tähän mennessä ollenkaan. Vasta, kun pääsin JAMK:n koulutukseen, alettiin puhua asiasta. Marjo Kullberg otti asian puheeksi. Toisaalta Katja sanoi, että heillä tuen tarve on hänen mielestään valtava. Vaan mistä tiedän, onko tarve Careeriassa aivan samanmoinen? Ehkä tuleva pajani osoittaa, onko tuen tarvetta vai ei. On hieman arveluttavaa kirjoittaa näin, että en tiedä tarkasti, mikä tuen tarve tällä hetkellä on tarkasti ottaen omalla työpaikallani TVT-puolella. Vaan olemme vasta rakentamassa erityistä tukea yksikköömme ja paja on yksi komponentti ja työkalu muiden joukossa. Olen mukana työryhmässä, joka miettii erilaisia ratkaisuja tuen tarjoamiseksi TVT-opiskelijoille.

Pohdintaa: Kirjassa Oppimisen vaikeudet kerrotaan, kuinka oppilas tarvitsee struktuuriltaan selkeää opetusta, runsaasti toistoja sekä opettajalta intensiivistä ohjausta ja vahvoja oppimisen tukirakenteita. Olen huomannut, että näin on aikuisten osalta. Vain 15 kuukautta kestävän koulutuksen aikana on otettava haltuun suuri määrä uutta tietoa. Usein aika menee perusteiden käymisessä läpi. Niissäkin on riittämiin aikuiselle päivä- ja iltaopiskelijalle. Vasta sitten, kun olen kertonut, että tiedollisesti opiskelijat ovat tasolla, jotta voivat mennä näyttöön ja arviointikeskusteluun, tuntuu alkavan opiskelijoiden oma ajattelu ja aloitteellisuus. Tämä näkyy mm. Palvelimia opiskelevien opiskelijoiden osalta niin, että opiskelijoita ei tarvitse ohjata paljoakaan vaan opettaja voi antaa sopivan haasteellisia tehtäviä, joita opiskelijat ratkovat ryhmissä. Olen huomannut, että tällaisessa tilanteessa ei ole väliä, onko opiskelijalla erityisen tuen suunnitelma tai ei. Kun aihe on kiinnostava ja se vie opiskelijoita eteenpäin, ryhmät keskittyvät yhdessä ratkaisemaan tehtäviä eikä silloin ole merkistystä, mikä on opiskelijan tausta. Haluaisin, että pajassani voisi ainakin ajoittain olla tuollaista tekemistä.

Katja Grek opiskelee. Hän on maisteri, käynyt ammatillisen erityisopettajan opinnot. Nyt hän opiskelee XAMK:ssa kyberinsinööriksi. Hän haluaa osata auttaa opiskelijoita myös substanssissa. Häntä kertoi minulle, kuinka häntä erityisesti harmitti, kun hän

25.9.2022

ei voinut auttaa mitenkään opiskelijoita, jotka nimenomaan kaipasivat apua ammattiaineissa. Nyt hän kiertää luokissa aina, kun hänellä on sopiva tilaisuus eikä muita töitä ja auttaa opiskelijoita, joilla on erityisen tuen päätös. Careerissa yksikössäni myös Marjo Kullberg kiertelee paljonkin, mutta ei voi muuta kuin "tsempata" opiskelijoita substanssiaineiden osalta. Keskustelinkin Stadin AO:n harjoittelun aikana, milloin organisaatio muuttui ja siirryttiin nykyiseen tapaan toimia. Tämä tapahtui saamieni tietojen mukaan reformin kieppeillä. Silloin Stadin AO siirtyi vanhantyylisestä ammattikoulusta tiimipohjaiseen työskentelyyn opettajien osalta. Vanhantyyliässä oli substanssin osaavia erityisopettajia. He saivat palkanlisää noin 250 €/kk. Reformin myötä, enkä osaa sanoa määräsiikö reformi varsinaisesti muutoksen, tilalle tulivat eirytisestä tuesta vastaavat opettajat auttamaan ammattiopettajia. Sain kuulla, että sellaisia opettajia, joilla oli sekä ammatillisen erityisopettajan että ammattiopettajan pätevyudet, heitä oli vain vähän jo vanhantyyliässä toteutuksessa. Niinpä olen vaikuttunut siitä, että Katja lähti lukemaan insinööriksi työn ohella. Kysyinkin, mitä hän aikoo tehdä, kun on valmistunut. Hän kertoi, että saattaa harkita vielä yhtä työuraa jossain muualla. Vaan se jää nähtäväksi. Jäin miettimään, arvostetaanko koulutustani sitten joskus, kun olen valmistunut ammatilliseksi erityisopettajaksi. Mietin, että arvostus tuskin tulee annettuna ja se on otettava. Niinpä on toimittava ja oltava sopivasti aktiivinen omassa organisaatiossa, jotta paitsi opiskelijat hyötyvät opiskeluistani myös itse voin vastaanottaa sopivia työtehtäviä.

Katja näytti vähän ja vilaukselta erityisen tuen suunnitelman pohjia Wilmasta. Tämä jo riitti minulle ja vakuutuin, että erityisen tuen suunnitelmat tehdään Stadin AO:ssa teknisesti katsottuna samalla tavalla kuin Careerissa. Ainoastaan sähköiset allekirjoitukset puuttuvat heiltä. Katjan on kuulemma pakko tulostaa kaikki paperit kolmena kappaleena ja otettava kaikilta nimikirjoitukset sekä vietävä paperit allekirjoitettavaksi vararehtorille. En enää luopuisi sähköisestä allekirjoituksesta ja toivon, että sähköä riittää tulevana talvena.

Pohdintaa: Kirjassa Erityispedagogiikka ja aikuisuus kerrotaan, kuinka koulutusta pidetään yhteiskunnallisesti kannattavana sijoituksena. Edelleen todetaan, että koulutuksella on useita finktioita. Paitsi tietojen ja taitojen osalta koulu myös opettaa tottelevaisuutta ja hyviä tapoja. Olen miettinyt, missä vaiheessa opiskelijat nk. tulevat takaisin eli etsiytyvät iltakursseille joko hankkimaan uuden ammatin tai täydentämään osaamistaan. Tapaamani iltaopiskelijat ovat mitä mukavimpia nuoria aikuisia, vaikka työ-tai elämäntilanne olisivat tiukat. Stadin AO:ssa tapaamani nuoret olivat hyvin pidättyväisiä. Keskenään osa heistä oli onneksi hieman avoimempia kuin luokassa.

Päivien toteutunut ohjelma Maanantai 5.9. ja samalla ensimmäinen harjoittelupäivä alkoi keskustelulla Stadin AO:N TVT-koulutuksen erityisestä tuesta vastaavan opettajan Katja Grekin kanssa keskustellen. Klo 9.00 alkoi yksikön Teams-palaveri nimeltä Checkpoint. Siinä käytiin läpi opiskelijoiden opiskelutilanne. (Tähän Tuen portaat -kuva puhelimesta, Tuen portaat opiskelijan poissaoloihin puuttumiseksi). Palaverissa vastuuopettaja, opo, koulutuspäällikkö ja erä, YTO-valmentaja ja työvalmentaja (KOS-jakson takia).

Katja antoi minulle luettavaa eli Stadin AO:n Tuen portaiden otsikot (Tuen portaat opiskelijan poissaoloihin puuttumiseksi):

25.9.2022

- 1) Ennaltaehkäisevä toiminta, opintoihin kiinnittyminen
- 2) 1 päivä pois HOKSin mukaisesta työskentelystä
- 3) 5 päivää pois HOKSin mukaisesta työskentelystä ja/tai opinnot eivät etene HOKSin mukaisesti
- 4) Poissaolot jatkuvat ja/tai opinnot eivät etene HOKSin mukaisesti
- 5) Poissaolot jatkuvat ja/tai opinnot eivät etene HOKSin mukaisesti tai opiskelija ei saavu 2. kirjeen tapaamiseen
- 6) Opiskelija ei saavu 3. kirjeen tapaamiseen eikä opiskelijaan tai alaikäisen huoltajiin saada yhteyttä

Iltapäivällä oli palaveri, jossa olivat kolme erityisestä tuesta vastaavaa opettajaa, yksi arkiohjaaja (Mikä on arkiohjaaja? <https://yle.fi/uutiset/3-6632046>) ja yksi opinto-ohjaaja. Palaverissa he miettivät matematiikkapajaa opiskelijoille, jotka eivät saa matematiikan YTO-opintoja suoritettua. He linjasivat seuraavaa:

- 1) Tarvitaan T1-tason materiaalit. Pohdittiin poislähteneiden opettajien materiaaleja. Marja Vänskä tekee toteutuksen, max 15 opiskelijaa.
- 2) YTO-matematiikassa ei saa olla ammatillista matematiikkaa.
- 2) Milloin ja missä pajaa pidettäisiin? Torstai 9-12? Luokka A301
- 3) Ketkä pitävät eli kenellä on resurssia? 2-3 opettajaa/ohjaajaa pitää olla paikalla.
- 4) Milloin aloitus? 15.9.2022

Päivät loppuvat Stadin AO:ssa opiskelijoilta jo klo 14. Yllätyksekseni myös useat ammattiopettajat lähtevät kotiin heti klo 14. Joskus on palavereja, mutta nekin pidetään kuulemma Teamsissa. Lisäksi on suunnittelua, jonka saa tehdä kotona. Vielä tämän lisäksi yksi päivä viikossa opiskelijoilla on YTO-aineita eikä ammattiopettajia näy silloin campuksella ollenkaan. Iltatunteja ei ole, koska ei ole enää iltakursseja. Tämähän kuulostaa aivan siltä vanhantyyppiseltä ammattikoululta. Äkkiä kuultuna näin saattaa olla, mutta koin myös sen tilanteen, kun nuoret vain tuijottivat eteensä tunnilla, kun opettaja kertoi. Mitään katsekontaktia ei ollut pitkiin aikoihin. Ei myöskään opetustunneilla sen kummenpia vaihtoehtoisia opetusmenetelmiä. Niin opiskelijoille kuin opettajille, väitän, tällainen on pidemmän päälle raskasta. Jälleen mietin omaa suoritustani Careerissa, että kestääkö se nk. päivänvalon.

7.9.2022 klo 8-11 olin hyvinvointiteknologian tunneilla ja itse asiassa heidän laboratoriossaan, jossa oli erilaisia hyvinvointiteknologian laitteita. Opettajat (insinöörit, tästä mainitsivat ihan itse) Mikko ja Pasi vetävät hyvinvointiteknologiaa. Paula Tamminen SOTE-puolelta on myös mukana toteutuksessa. Klo 8-9 Mikko esitteli hyvinvointiteknologiakoulutusta minulle diojen avulla. Opiskelijat saapuivat vähitellen ja alkoivat tehdä tehtäviä Google Classroomista. Klo yhdeksästä eteenpäin opettajat kiersivät opiskelijoita läpi ja kyselivät, miten tehtävät sujuivat eivätkä ne sujuneet kaikilla. Opettajat eivät oikein edes tienneet ryhmän erityisen tuen päätöksellä opiskelevia, kun tiedustelin asiasta. He kertoivat, että erityistä tukea annetaan heidän ryhmässään kovin vähän. Lisää aikaa kokeen tekemiseen annetaan. Keskustelimme Microsoftin Power Apps-sovelluksesta. Lupasin lähettää Mikolle ja Pasille Tietoviikon aihetta koskevan artikkelin ja niin teinkin. Klo 12-13 olipaja, jossa olivat Reima-ammattilinen opettaja, Marja-opo, Maija-erkka ja Tuula-työvalmentaja.

25.9.2022

Olin vaikuttunut siitä, kuinka paljon henkilökuntaa oli paikalla. Sen sijaan opiskelijoita oli vain muutamia. Se teki pahaa. Pajassa opiskelijat saivat tukea. Opiskelijoilla oli eriasteisia ongelmia, jotka liittyivät aina opiskelusta ja elämisestä yksittäisiin koulutehtäviin. Alla on pajan aikana tapahtuneet: 1. Opiskelija, opiskelut keskeytyksessä, mietittiin miten opiskelut päätökseen. 2. opiskelija tarvitsi matematiikan tehtäviä, ohjattiin matematiikan pajaan. Klo 13-14 oli Reima-opettajan Checkpoint eli käytiin läpi Reiman opiskelijoiden tilanne. Paikalla Marianne-tiimipäällikkö, Marja-opo, Maija-erkka, Reima-ammattillinen opettaja.

9.9.2022 Katja Grek otti osaa Oppimisen tuen tapaaminen Teams-palaveriin, koska campuksia on niin paljon ja siten mukana oli eri aloja. Pääsin mukaan palaveriin. Vetäjänä oli koulutuspäällikkö Maria Vänskä. Paikalla 13 osanottajaa; paljon työvalmentajia mukana palaverissa, vastaavat erityisopettajat (erityisestä tuesta vastaavat opettajat). Asialistalla oli seuraavia aiheita:

- 1) moniammatillisen yhteistyön aloitus ja jatkaminen
- 2) ammatillisia opettajia pyydetty palaveriin mukaan, mutta heitä ei näkynyt ja kuulunut
- 3) kaikki tuki, jonka opiskelija tarvitsee opinnoista työelämään, tullaan antamaan Stadin AO:n moniammatillisten ryhmien puolelta, tarkistettiin oppimisen tuen kenttää Stadin AO:ssa eli miten toimitaan yhdessä opiskelijan hyväksi
- 4) opiskelijan erityisosaamista tuetaan (esim. harrastus)
- 5) ohjaavia opettajia on Stadin AO:ssa ja heilläkin on oma roolinsa opiskelijan opintojen ja työelämäjakson toteutumisessa, 2 kpl ohjaavia opettajia mainittiin
- 6) arkiohjaajat todella tärkeitä elämänhallinnan, vuorovaikutuksen ja yhteistyön osalta, ovat oppilaiden "iholla"
- 7) Stadin AO:ssa on oppimisen tuen foorumi, jossa linjataan, miten tuki saadaan opiskelijoille ja miten tuetaan omaopettajia (vastuuopettajia, ammattiopettajia)
- 8) Oppimisen tuen ryhmä hakee edellisen kevään fläppien tutokset ja pitää uuden kehittämispäivän 4.10.
- 9) etsittiin kehittämispäivän suunnittelijaa / suunnittelijoita
- 10) käytiin läpi työvalmentajien mallia: tiivis yhteistyö, onnistunut KOS-jakso, tuen jalkauttaminen
- 11) katsottiin oppisopimusopiskelijan tukiprosessi
- 12) puhuttiin kotiväen illasta

Klo 10-11 Katja Grek kävi ohjaamassa opiskelijaa tietoliikennetekniikan tunneilla.

Klo 11-12 oli Checkpoint, jossa käytiin läpi opiskelijoita, ammatillinen opettaja Janne Mähönen kertoi, mitä opiskelijoilleen kuuluu. Erityisopiskelijoita mainittiin ja heidän haasteista keskusteltiin.

12.9. klo 9.00 aloitettiin erillisessä tyhjässä luokassa opiskelijan x kanssa. Katja Grek teki opiskelijan kanssa erityisen tuen suunnitelman opiskelijalle. Katja lupasi tulla perjantaina klo 8-10 äidinkielen tunneille. Opiskelin äidinkielen opinnot eivät etene, koska aamut ovat aikaisia. Klo 9:n aamut ovat vaikeita, klo 8:n aamut mahdottomia. Opiskelija oli hieman aggressiivinen puheissaan. Hän korotti ääntänsä ja kirjoili toisinaan. Katja pysyi tasaisena ja hänellä oli ehdottaa tilanteeseen sopivia ratkaisumalleja. Mm. hän mietti, miten äidinkieli voitaisiin sijoitella niin, että se olisi

25.9.2022

mahdollista suorittaa. Katja ehdotti tukipajaa, jossa voi tehdä äidinkieltä. Opiskelija taantui mielestäni palaverin edetessä. Hän vastusti lähes kaikkea, mitä Katja ehdotti. Mietin, kuinka pitkäjänteisesti Katja toimi. Hän kuunteli opiskelijaa ja vastasi kysymyksiin asiallisesti. Minusta Katja oli läsnä keskustelussa. Mietin, noinkohan pärjäisin Katjan paikalla. Kysyin ennen palaveria Katjalta, miten hänellä menevät tällaiset palaverit. Katja kertoi, että hän on tehnyt mielestensä paljon erityisen tuen päätöksiä. Opiskelija ei pitänyt Suomen koulujärjestelmästä. Katja ehdotti oppisopimusta, mutta sitä ei pääse tekemään vielä. Puhuttiin keskittymisestä isossa ryhmässä. Katja kertoi erityisoppilaitoksista. Livestä puhuttiin. Opiskelija oli yrittänyt hakea sinne, mutta ei ollut osannut hakea. Päätettiin pitää mielessä Liveen hakeminen. Opiskelija kertoi olevansa autistinen. Opiskelijan muut YTO:t sujuvat jotenkin, mutta eivät nekään kovin hyvin. Äidinkieli ja ruotsin kieli ovat ne hankalimmat. Rinnaisopetus, tukipaja, lisäaika kokeissa ja erkka mukana näytössä. Celian äänikirjat, yksilölliset työjärjestykset, opettajan hyvä varmistaa, että pääsee alkuun tehtävien teossa.

Menimme Katjan kanssa Sepon pitämälle tunnille, jolla oli viitisentoista nuorta opiskelijaa ja jossa opiskeltiin Wordia. Katja kommunikoi englanniksi kirjoittamalla lapuille yhden opiskelijan kanssa. Tulkkia ei ole näkynyt ammattiopintojen tunneilla. YTO-tunneilla on ollut tulkki.

Klo 10-12 Minna Sundström TVT-paja (ammatillinen paja). Minna auttaa tutkinnonosassa Tieto- ja viestintätekniikan perustehtävät. C-ohjelmointikielen perusteiden tehtävät tehdään myös pajassa ekaluokkalaisten toimesta. Opiskelija X saapui pajaan. Minna laittoi poissaolot muille oppivelvollisille opiskelijoille, joiden olisi pitänyt olla mukana pajassa. Opiskelijat näyttivät TVT-ympäristön Google Classroomista. Opiskelijat eivät päässeet sisään lainakoneisiin, koska salasanoja ei ollut. Pidimme siis haastattelukierroksen eli kysyttiin opiskelijoilta, mitä he ovat oppineet viime aikoina ja erityisesti pajassa. Samalla Stadin AO:n opettaja yritti päästä lainakoneisiin sisään. Erityisopettaja Maija Kivimaa oli mukana, koska hän sijaistaa erityisopettaja Katja Grekiä kahden kuukauden ajan. Salasanat eivät vielä toimineet opiskelijoiden koneissa. Niinpä pidin "väliohjelmaa" tietotekniikan saralta. Asensimme Windows Serverin virtuaaliverkkoon. Se oli vain väliohjelmaa ja se oli keksittävä "ex tempore". Näin päästiin ruokailuun saakka. Lopulta saatiin salasanat kuntoon. Opiskelijoita oli neljä.

Ruokailun jälkeen jatkettiin samojen opiskelijoiden kanssa. Tällä kertaa Katja Grek tuli mukaan pajaan, koska hän käy pajoissa auttamassa opiskelijoita. Katja osasi auttaa opiskelijaa verkkokaapeleiden tunnistamiseen liittyvän tehtävän kanssa. Opiskelijoita oli lopulta paikalla kaksi, kun Minna Sundström oli yhden opiskelijan kanssa toisessa luokassa. Lisäksi yksi opiskelija vain hävisi paikalta ruokatunnin aikana.

19.9.2022 klo 9-10 tehtiin opiskelijan HOKS: mukana olivat erityisopettaja Katja Grek, ammatillinen opettaja Minna Sundström, vanhemmat ja opiskelija

- käytiin läpi opiskelijan yhteystiedot
- ensimmäinen HOKS tehty elokuussa
- opiskelijalla alan vaihto terveyssyistä

25.9.2022

- opiskelija siirtyi kokkikulutuksesta koodariksi
- kyseltiin opiskelijan vointoja
- Minna veti HOKS:ia ja teki merkinnät samanaikaisesti Wilmaan
- katsottiin työjärjestystä
- juteltiin lääkkeiden aiheuttamasta pahoinvoinnista
- Katja kertoi, että opiskelijalla on oikeus erityisen tuen päätökseen terveystilanteen perusteella
- opiskelija ja vanhemmat valitsivat, että tehdään erityisen tuen suunnitelma
- merkittiin seuranta-HOKS:in, että tehdään suunnitelma (jota ei tehty tällä kertaa, Katja Grek tekee myöhemmin)
- isä kyseli työharjoittelusta
- päätettiin palaveri

Klo 10-11 oli ammatillinen paja, jossa olivat mukana Minna Sandström ja Maija Kivimaa:

- 10 opiskelijaa tuli olla paikalla
- paikalla oli kolme opiskelijaa
- opiskelijat alkoivat tehdä tehtäviä Google Classroomista

Klo 12-14 oli ammatillinen paja, jossa olivat Minna Sandström ja Maija Kivimaa

- Minna meni toiseen luokkaan pitämään HOKS:ia ja jäin viiden opiskelijan kanssa yksin tekemään tutkinnonosaa Tieto- ja viestintätekniikan perustehtävät
- neljän opiskelijan kanssa onnistui yhteistyö, yhden ei
- Maija Kivimaalla oli muita töitä ja hän oli vain aluksi paikalla

Lisäksi Katja tekee myös lukiseulat sekä analogisesti että digi-versiona. Tämä tuli puheeksi katjan kanssa päivän päätteeksi.

Lopuksi

Lopulta viikko on lyhyt aika havainnoida ja kysyä aivan kaikkea ja kaikesta Katjan työhön liittyen. Vertasin Katjan työskentelyä oman yksikköni Marjon vastaavaan. Vaan olen todella tyytyväinen, että lähdin opettajani Seija Eskolan kehoituksesta toiseen oppilaitokseen. Toki päivät olivat pitkiä, sillä työantajani edellytti, että harjoittelupäivän jälkeen oli pidettävä iltatunnit omassa työpaikassa. Vaan koska sain olla Stadin AO:ssa havaoinnoijan roolissa, päivät eivät tuntuneet raskailta. On selvää, että Katja ei millään pystynyt näyttämään minulle kaikkea työhönsä liittyvää. Työn vaatavuus kuitenkin mielestäni välittyi. Olen vaikuttunut, että Katja hallitsi samanaikaisesti sekä erityispedagogiikkaan liittyvät työtehtävänsä kuin myös TVT-yksikkönsä substanssin. Siinä on minulle haaste! Olen vakuuttunut, että minun on kokeiltava pajaa omassa yksikössäni Careeriassa. Olen huomannut, että careeriassa ollaan nuukempia kuin Stadin AO:ssa, mitä tulee pajatoteutuksiin. Niinpä joudun tai pääsen markkinoimaan pajoja aktiivisesti opiskelijoille. Se tarkoittaa, että reflektoin oppitunneilla, kuka saattaisi tarvita pajatunteja. Sitten ehdotan käyntiä pajassa, jotta opettettava aihe avautuisi opiskelijalle. Katsotaan, miten saan järjestettyä tuon myös iltaopiskelijoille. Edelleen minun on todistettava pajan hyödyllisyys, jotta se voidaan lukea mukaan työtehtäviini. Perinteisesti on vain laskettu, montako opiskelijaa on "kontollani". Erityisen tuen pajojen opiskelijoita ei ole laskettu opettajan

25.9.2022

opiskelijavahvuuteen. Toivon tähän muutosta. Onneksi saan pajaani kuuleman mukaan myös muiden opettajien opiskelijoita.

Lähdekirjallisuus

Ladonlahti, Pirttimaa (toim.), 2011. Erityispedagogiikka ja aikuisuus, Vantaa: Hansaprint

Moberg, Hautamäki, 2009. Erityispedagogiikan perusteet, Helsinki: WSOY

Räty, Kaisa, 2016. Erityinen tuki elinikäisen oppimisen mahdollistajana ammatillisessa aikuiskoulutuksessa, Helsinki: Yliopistopaino Unigrafia

Puukari, Lappalainen, 2017. Ohjaus ja erityisopetus oppijoiden tukena, Juva: PS-kustannus

Ahonen, Aro (toim.), 2021. Oppimisen vaikeudet, Keuruu: Otavan kirjapaino